

- Toleráns és integratív személyiség
- Empátia a különböző társadalmi csoportok képviselői iránt

Így a „ritkán lakott” területek lakói ezeket az értékeket és viselkedést tartják fontosnak. Azt látjuk azonban, hogy a populisták és idegengyűlölő kormányok mindenütt megsemmisítik ezeket az értékeket, mind az EU-ban, mind azon kívül.

Láthatjuk tehát, miért fontos egy ilyen nemzetközi Erasmus-projekt. Sok okból, de hadd hangsúlyozzunk most egy szempontot. A kulturális önkéntes tevékenység elősegíti az egészséges személyiség és közösség túlélését és fejlődését.

A kulturális önkéntes tevékenység elősegíti a befogadó nyitottságot. Elősegíti a toleráns és empátikus viselkedést, ez előítélet

mentességet, és az értékek nagybecsülését. Nem könnyű felsorolni, amikor pozitívan gondolkodunk, és be akarjuk mutatni a kulturális tevékenység előnyeit. Sajnálatos módon sokkal könnyebb meglátni, hogy mi a veszteség, ha ezek az értékek, viselkedés hiányzik egy társadalomban.

Nagyon fontos a tudatában lenni annak, hogy manapság, egész Európában és talán a világ minden táján - fontosabb, mint valaha -, hogy gondoskodjunk a mai, fenyegetett értékek védelméről, amelyek mindnyájunkat előre visznek.

Mindenkinek hasznos és eredményes konferenciát kívánok ezen a két napon.

SzTJ

szakmai vezető (MNT)

TESSEDIK SÁMUEL NÉPFŐISKOLA DÍJ

Magyar Népfőiskolai Társaság

Évtizedekkel ezelőtt alapította meg a Magyar Népfőiskolai Társaság a Tessedik Sámuel Népfőiskola Díjat. A díjat a magas szintű népfőiskolai munka elismeréseként adományozza rendszeresen a szervezet elnökségének előterjesztése alapján a közgyűlés. Az életmű elismerését a díj elnevezése méltóan fejezi ki, mert **Tessedik Sámuel (evangélikus lelkész, 1742–1820)** az egyike azon kevés személyeknek, akinek a munkássága a népfőiskolai tevékenység sokoldalúságát, elhivatottságát szimbolizálja számunkra.

Érdemes felidézni életrajzából néhány sort – frissítsük fel emlékezetünket a felvilágosodás pedagógia eszméinek hazai meghonosítójáról.

Első papi állomása Surány volt Nógrád megyében Sréter György kastélyában, ahol udvari lelkészként működött. Második papi állomása 1767-től Szarvas volt, ahol nemcsak az egyházközségi lelkészi hivatalt töltötte be, hanem az evangélikus iskolában is nagy buzgalommal tanított, s ő lett a békés megyei evangélikus iskolák felügyelője. Természetesen ekkor még nem elemi népiskolára kell gondolnunk, hanem arra, hogy a telekkel, földbirtokkal rendelkező parasztemberek gyermekei járhattak az egyházi iskolába, ahol Tessedik Sámuel az írás, olvasás, számolás, hittan mellett a fájlítást és –ápolást és a selyemhernyó-tenyésztést is megtanította a növendékeknek mind elméletben, mind gyakorlatban, sőt az állattenyésztés, a szőlészet, a kertgazdaság kapcsán is megkapták az alapismereteket. Elemi egészségtant is tanultak, tanulták az egészség megőrzésének titkait és a betegségek gyógyításának módjait, de a kereskedelmi számtan, a földmérés, az elemi építészet, a mértani rajz, a meteorológia és a közigazdaság körébe tartozó alapvető tudnivalók oktatása sem maradt el.

A szarvasi iskola működtetése nem volt zökkenőktől mentes, az első négy tanévben csak maga a lelkész és a felesége tanított, Tessedik Sámuel saját költségén bővítette az iskolai épületet 1791-ben barokk stílusban. A terveket Kimnach Lajos építész készítette. Egyre több lett a tanuló, s az 1770-es évektől több jó felkészültségű tanár került az iskolába, de 1795-1799-ig zárva volt az iskola forráshiány miatt. 1799 nyarán egy királyi határozat nyilvánossági jogot biztosított az iskolának, melynek révén végre némi állami támogatáshoz jutottak, s ismét megnyíltak az iskola kapui. Több-

letfeladatot is kaptak, két-éves tanítóképzést kellett indítaniuk. 1806-ig mintegy 60 tanítót képeztek itt, de 1806-ban újra bezárt az iskola, megint forráshiány miatt, a megnövekedett feladatok ellátásához nem volt elegendő a csekély állami támogatás.

Szerencsére nemcsak a tanítás révén valósította meg Tessedik a gyerme-

kek alap- és gazdasági képzését, hanem folyamatosan írásaiban is rögzítette elgondolásait, módszereit német nyelven, így Európa-szerte ismertté vált az ő gazdasági minta iskolája, s az ott alkalmazott módszerek, gyakorló kert stb. Iskolájában szlovákul és magyarul tanított, közismert, hogy a magyarországi evangélikusok elsősorban a török hódoltság után betelepült szlovákokból kerültek ki Békés megyébe. A soknemzetiségű monarchiában több nyelven is beszéltek a tanítók, a lelkészek és a mesteremberek, köztük Tessedik is, a szlovák mellett a magyar és a német nyelvet is elsajátította. 1767-ben a saját szarvasi kertjében kezdte meg fásítási kísérleteit. Hamar felismerte azt, hogy a kert egy része szikes talajú, amelyen a fásítás és általában a növénytermesztés sok nehézséggel jár. Azonban a Jénában végzett tanulmányai alapján hozzá fogott a szikes talaj vizsgálatához és kísérletezni kezdett megjavítása és hasznosítása céljából, ennek keretében különféle fajtájú fák ültetésével is kísérletezett. A kicsiny papi kert azonban hamarosan szűknek bizonyult a tudományos kísérletek számára. Ezért a földesúrtól 1780-ban egy kisebb, majd 1791-ben 39 hold addig még nem művelt szikes földet kért és kapott a gyakorlati gazdasági kert és az erdősítési kísérletek céljára. Tessedik kidolgozta a szikesek megjavításának módszerét, Szarvas lakóival pedig megismertette a kor legkorszerűbb földművelési technikáit. Sokat tett az akác meghonosításáért, a futóhomok megkötéséért az Alföldön.

további adatok: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Tessedik>